

A'
TSÁSZÁRI ÉS KIRÁLYI FELSÉG'
ENG EDELMÉVEL.

❖❖❖❖❖

Nro 45.

Költ. Bétsben, Karátson Havának (Décembernek)
2-dik napján 1796-dik Esztendőben.

Hadi Környűlállások.

Az Olasz - Országi újabb Tudósítások
szerént, egyesítette magát F. M. L. *Dávi-*
dovich; Báró *Alvinczy* Hadi-Tárnokme-
sterrel.

Rómából Növ. 12-dikénn: — „Az
itt lévő *Nápolyi* Minister *Marchio del Va-*
sto, hogy meg-nyugtassa a' Publikumot,
közönségessé tett nyomtatás által egy Je-
lentést, melynek értelme az: hogy a' *Ná-*
polyi Felség, meg nem erőssítette azt a'

Z z

Békesség kötést, melyet a' Frantzia Igazgatók, és Törvényhozók, mind helybehagyták volt magok részéről, 's már íratott is a' *Párisban* lévő Követjéhez (Herzog *Belmonte Pignatelli*hez), hogy nyilatkoztassa ki a' Fr. Direktóriumnak, Ő Felségének az eránt maga meghatározását, hogy egy múltól való Békességet el nem fogadhat. Tsak szempillantásnyi Békesség lenne pedig az, melyből a' *Római* Udvar ki volna rekesztetve. Minekokáért, úgy Békességet nem köt, hogy fenn maradjon a' had a' *Római* Udvarral, melyhez Ő Felségét Frigye kötelezi. "

„Az itt lévő Anglus Követ *Graves* Úr is tett közönségessé egy Tudósítást, melyet a' *Nápolyi* Anglus Követtől *Hamilton* Úrtól vett, mely Tudósítás, hasonlóképpenn azt erősíti; hogy a' *Nápolyi* Király nem állott reá a' *Párisi* Békességekötésre, és hogy az Angliai Hajóssereg, meg marad a' Földközi-tengerenn (*Mare Mediterraneum*on.) "

„Az itt lévő Fr. Minister *Cacault* Polgár, Pápa Ő Szentsége' Fő-Ministeréhez *Busca* Cárdinálishoz ment a' múlt Szeredánn, 's jelentette Néki, hogy Religiót illető tárgyak nem fognak már beléjöni a' Békességről való traktába; azért is ha tesszik a' *Római* Udvarnak, köthet különös Békességet a' Fr. Nemzettel, tsupánn politikai feltételek alatt: de *Busca*

Cárdinális felelete a' vólt: hogy a' *Római Udvar*, a' Nápolyi Felség nélkül nem békéll; és vízfőzsa-kívánja a' Frantziák által el foglalt Birtokait.

„*Cacault* Polgár, a' Nápolyi Követőtől *Marchio del Vastótól*, ma egy pafszust kért, melyel, Nápolyba utazhasson: de a' *Marchio* azt felelte Néki, hogy Ő nem adhat.

„*Civitavecchiából* írják: hogy az *Ánglus Hajóssereg*, jó számú Katona-Ofztályokat szállított ki a' szárazra mind *Viaregionál*, a' hol Kikötőhelye vagyon a' *Luccai Respublikának*; mind *Piombinónál*; mely két Ofztályok szándékoztak meglepni *Livornó*bann a' Frantziákat. (*Viareggio* és *Piombino*, *Livornótól* majd igen egy forma meszfszsegre fekszenek; *Viareggio*, Észak és Napkelet; *Piombino* pedig Dél és Napkelet között.) Írják továbbá, hogy *Portoferrajohoz*, a' mely, *Piombino* Hertzezség előtt fekszik, 12 líneai hajókkal érkezett *Parker* Ánglus Admirális, és hogy már most 38 líneai hajókból áll, a' Földközi-tengeren lévő Ángl. Hajóssereg, a' melyek között, öt vagyon, száz száz ágyús: Fregátokkal együtt pedig, 60-ral telik, mind öfzfze az Ángl. nagy Katona hajók' száma a' Földközi-tengerenn. — *Korfszikának* *Cálvi* nevű Városát, melynek erős Hegyi-vára és derék Kikötőhelye vagyon, úgy szintén a' *S. Fiorenzói*

Kikötőhelyet is nem hagyták még el az Anglusok. “

Korszika Szigetéről, következő értelmű Tudósítást indított *Salicetti* Fr. Kommisszárus *Livornóból* Növ. 2-dikán *Párisba*: „Mihelyt értesére esett *Gentili* Generálisnak (a' ki *Korszikai* származású, Frantziáskodó Ember), hogy az Anglusok készülnek el hagyni *Korszikát*: azonnal megindította, ámbár nagy szélvész volt is, egy Osztály Nemzeti-Lovassággal *Casalta* Generálist, ki is szerentséssenn el érkezvén Octób. 18-dikán a' *Korszikai* partokhoz, következő nap, a' *Korszikánusok* segítségével *Bástia* felé nyomult, és oda érvenn 20-dik Nővemberre, fel-kívánta a' még akkor ott tartózkodott Anglus Vice-Királyt: kinek azonban igen könnyű volt az Anglus Katonasággal egyetemben megszabadítani magát a' hajókon, melyek kézfén állottak a' partnál.

Az Angliai leg-újabb Tudósítások, Növ. 8-dikán; az *Irlandiaiak* vagy *Hiberniaiak* pedig Növ. 5-dikén költek. Ezek, halgatnak arról az *Irlandiai* nagy pártütésről, melyről a' Tengeri dolgokra ügyelő Minister *Truguet* tudósította Növ. 6-dikán a' Direktóriumot. Fundamentomául vette ezen Tudósításának, két hajók tanúbizonyságát, a' melyek, mint Ő állítja, Angliának *Liverpooli* Kikötőhelyéből indultak, és két Fr. Rabló-hajók által el

fogattatvánn, Növ. 3-dik napján szállítottak bé, a' *Bresti* Fr. Kikötőhelybe.

A' *Bresti* Fr. Kikötőhelyet 22 Ánglus hajók tartják szemmel.

A' sokszor szóban forgott *Richery* Fr. Tengeri - Vezér, Amerika - meljékéről, a' *Rocheforti* Kikötőhelybe érkezett.

A' Spanyoloknak *la Madonesa* nevű 40 ágyús Fregátjokat, mely egy volt az ő leg-jobb Katona-hajóik között, elő-találván egy Ángliai 32 ágyús Fregát, maga meg-adására kényszerítette tsupánn egy fordulással, melyet úgy tett a' Spanyol hajó megé, hogy azt, egyszerre ki lött minden ágyúiból hosszabann érdekelhette, 's le ölte sok embereit. *Gibráltár* alá vitte ezen szép nyereséget.

A' nem régiben, *Cádiz* alól ki indúlt Spanyol Katona-hajók között egynek, nints nagyságára nézve párja az egész Világon, mert annak négy kontignátziói oly temérdekségűek, hogy a' rólók ki-ülő ágyúknak száma 136-ra megy.

A' *Párisban* lévő Ánglus Követ Lord *Malmesbury*, el küldötte *Londonba*, az ő ki-nyilatkoztatására adott válaszfizát a' Fr. Direktóriumnak, melynek kívánsága — *mint már meg-írtuk* — a' volt: hogy ha Lord *Malmesbury*, traktálni akar, azon Hatalmasságok' nevébenn is a' Fr. Igazgatókkal, melyek, Szövetségesei *Nagy-Britanniának*: szükség, hogy legyenek

Néki, Azoktól is, telyes hatalommal felruházó Bizonyság-Levelei; és hogy a' traktálásnak fundamentomaiúl szolgálendő feltételek, egész meg-határozásúak legyenek. Ezen kívánsága eránt a' Frantzia Kormány. fizéknek, kapott Lord *Malmesbury* Utasítást (Instruktziót) Nóv. 12-dikénn estve, 's még az nap által is küldötte, a' Külső. dolgokra ügyelő Fr. Ministerhez, az említett Utasításnak értelmét, mely által, világosan meg-erössítettik az a' szándeka Ő *Nagy-Britanniai* Felségének, hogy mint jó és hív Szövetséges-társ, a' maga Felséges Szövetségesseivel egyezőleg fogja munkálódní szíves igyekezettel, igazságos, betsületes, és állandó feltételek alatt a' közönséges Békességet. Meg-magyarázodik ezenn Utasításban, hathatós ki-fejezésekkel, hogy a' Lord *Malmesbury*' Bizonyság-Levelének olvasásából nem lehetett volna oka a' Fr. Direktóriumnak úgy okoskodni: mintha a' Lord hataimat vett volna említett Bizonyság-Levelé által, a' *Nagy-Britannia*' részére való különös traktálásra: mert, egész hatalom adódott ugyan Néki — *mint szokás* — arra a' végre, hogy alkudhasson és köthessen is Békességet: de, Mi módon és Mitsoda feltételek alatt tehesse az alkut? ezt egyedül a' Királytól vett 's vejendő Utasításoktól kellett nékie fel-függeszteni, 's ugyan azért meg is mondotta mindjárt eleintenn, hogy

6 néki világos Királyi parantsolatja vagyon meg se' halgatni egy oly feltételt, a' mely külön akarná szakasztani Ő Nagy-Britanniai Felsége' ügyét, a' Frigyesei' ügyétől. De haszontalanság volna most, a' Nagy-Britannia' Frigyeseitől küldendő plenipotenziák' várásával tölteni az időt. Legjobb-nak ítéli a' Nagy-Britanniai Felség, most mindjárt az alku' fundamentomául fel-tenni, hogy kész Ő Felsége arányos viszfizadások által ki-pótolni Franciának azokat az intézeteket, melyekbe tartozik Francia meg egyezni, hogy elég-tétetődjék a' *Nagy Britanniai Király' Frigyesei'* igazságos kívánságaiknak; és meg-tartassek a' politika egyarányúsága Európának. Ezt a' fundamentomát az alkunak, fel-tette Lord *Malmesbury* is a' vett Útasításai szerént mindjárt eleinten; de a' Direktórium nem nyilatkoztatta ki magát egész meg-határozással, ezen említett fundamentomnak elfogadása eránt; se' nem mondta, mitso-da változtatásokat vagy módosításokat kívánna ahoz ragasztani; se' semmi más hasonló izélű fundamentomat az alkunak fel nem tett maga részéről. Minekokáért Lord *Malmesbury*, egyenes ki-nyilatkoztatást kíván ezenn tárgy eránt: hogy az időt meg-lehessen nyerni. "

A' Külső dolgokra ügyelő Fr. Minister azt válaszolta Lord *Malmesburynak*, hogy minél hamarébb, és egész meg-határozás-

sal tegye ki a' Lord, a' költsönös ki-pótolásoknak tárgyait (*les objets des Compensations reciproques*); 's magyarázza ki magát azon tzikkelyére nézve is Jelentésének bővebben, mely azt tartja: hogy a' Ts. K. Felség, szembe-tünő próbáját adta annak, még ezen táborozás kezdetekor is, hogy igen kíván a' Fr. Kormányfzékkal oly fundamentomonn traktálni, mely, az igazsággal és egyenességgel meg-egyezz.

Az írás- és nyomtatásbéli nagy szabadságot, igen kívánná a' Frantzia Direktórium keskenyebb határok közzé szorítani: de minthogy Törvényhozásra nints hatalma: panaszképpenn terjesztette a' Nemzeti Törvényhozó Gyűlés' Ifjabbik Tanátsának eleibe, hogy ha a' rágalmazó, szédítő, 's fel-lázzalztó írásért, Törvényfzések' eleibe idéztetnek is a' Mindennapi és más Írók, magok a' Törvényfzések által mindég ártatlanoknak ítéltetnek, és szabadon botsáttatnak, 's kérte ennek a' hibának meg-orvosoltatását. A' Tanáts, melynek Tagjai, különböző értelemben vagynak ezen tárgy eránt, egy új Kommissziót nevezett ki, melyre oly intézetek' ki-találása vagyon bízva: a' melyek fundamentomai legyenek a' prés szabadsága' fenn-maradhatásának is: de egyfzersmind eleit vegyek a' Direktórium' további panaszolkodhatásának is. A' Kommisszió' Tagjai öt nevezetes, és a' dolog-

hoz értő Emberek, úgymint: *Daunou*, *Simeon*, *Vaublanc*, *Treilhard* és *Sieyes*. *Sieyes*' gondolati voltak a' leg-első fundamentomai is annak az írás- és nyomtatás-béli szabadságnak, mely bé-vevődött a' Republikánus Frantziáknál: 's azok a' gondolatok mindég fenn-forgottak még, valahányfzor Kérdésbe jött a' Prés-szabadsága; 's ugyan *Sieyes* találta fel eddig mind azon módosításokat is, melyek mérséklék néminémüképpenn az említett szabadságot, de el nem törlik.

A' Törvényhozó Iffjabbik Tanács két rendbéli Követséget küldött Név. 9-dikén a' Direktóriumhoz. Egyik által azt adta eleibe, hogy szorossabban vigyáztasson a' Szerentse-játékokról szőlő Törvényeknek bé-töltésére; a' másik által pedig Tudósítást kívánt a' Direktóriumtól, mind külső igazgatásbéli mind erköltsi állapotjáról a' Fr. Respublikának.

A' *Pármai* Hertzeggel kötött Békeséget, Név. 8-dikánn küldötte által a' Direktórium az Iffjabbik Törvényhozó Tanácsnak, helybe-hagyás végett.

A' *Frigyes-Belgyiomi* Nemzet' gyűlése' Elölülőjének által-adattatott Név. 10-dikénn, az a' Plánun, melyet 21 Nemzetgyűlési Tagok dolgoztak ki a' *Batáviai* Közönséges-Társaság' jövődöbéli igazgatatásának formája eránt: de annak fel olvastatása el halasztódott Név. 14-dikére.

Már el akart oſzlani a' Gyűlés, midőn egy az említett Tagok közzűl, *van de Castele* nevezetű, fel-ſzóllalt; 's kívánta, hadd Ő ſzóllhasson leg-elsőbenn Növ. 14 dikénn, mivel Ő, kötelesnek érzi magát, proteſtálni az említett Plánum ellen, úgymint a' mely, nem az Egységenn és Megofzolatatlanságon fundáltatik, és így többet fogna ártani, mint használni. — Jelen vólt ezen pompás kezdetű de lármás végű Űlésbenn, a' Frantzia Követenn *Noëlen* kívül, a' Spanyol Követ *Nemes d' Anduaga* is, kinek ez nap vólt éppen a' Békőlzöntő audientziája.

Elegyes Tudósítások.

A' *Stokholmi* Polgárok 1500 Tallért ajánlottak bé Növ. 2-dikánn, a' már maga ſzemélyébenn *Uralkodó Iſfjú Királyok*-nak, egy fundátzióra, melyből az el öregedett 's a' ſzolgálatra alkalmatlanná lett részét lehessen segíteni a' *Stokholmi* Őrizetnek (Garnizonnak). Ígérték egyszersmind, hogy mihelyt el kezdődik a' fundátzió, mindjárt adnak még rá tíz ezer tallért, mely summa készen vagyon nálók arra a' végre.

Algír Fejedelméről, kinél igen könnyenn áll a' Had-izenés, azt írják az *Olasz-Ország*i Tudósítások: hogy hadat izent a' *Vélemtzei Respublikának*: de ha majd ajándéket kap, melyre most kétség kívül, ſzüksége van: ismét örökös Békességet fog tsinálni.

A' Német-Birodalom' hadi-kasszájába 137 ezer forint került bé a' múltt Octóberbenn: ki adódott pedig belőle 120 ezer forint. Özfzeséggel, 5, 237, 233 forint ment bé az említett kasszába, Octóber' végéig; ki-takarodott pedig, 5, 232, 416 forint: Nóvember' eleire tehát 4,816 maradt még benne.

A' Sváb Kerületből, nem enged *Károly* Fő-Hertzeg, se' szénát, se' gabonát akármilyenmüt, se' lovat, se' más marhát, se' semmiféle hadi készületeket idegen Tartományokba ki-vitetni, további rendelkezésegig. A' tilalmazó parantsolatnak által-hágása, nem tsak konfiskátziót, hanem más nagy büntetést is von maga után.

Ulma Városából Oct. 21-dikén, 4 ezer zsák zab, és 2 ezer mázsa liszt indítódott ki a' Ts. K. Sereg' számára: tsak hamar az után 5 ezer üres zsák. Későbbenn, oly parantsolat ment *Károly* Fő-Hertzegtől az *Ulmai* Elöljárókhöz, hogy a' kormányozások alatt lévő Városból és Megyéből, szállíttassanak az említett végre *Riedlingen*-be 12,481 mázsa lisztet, 49,450 mázsa abrakot, és 12,481 mázsa szénát; *Ehingen*-be is 12,481 mázsa szénát.

Magyar Ország.

Pozsonból Náv. 28-dikénn (Hétfőnn) reggel: — „A' múltt Pénteken (Náv. 25-dikénn) 9 órákor délelőtt fel-olvasta-

tott egy elegyes Gyűlésben (in Sessione Mixta) Ő Felségének az Ország' hadi ajánlására adott Válaszja. Minthogy a' Gyűlés' Tagjai azt kívánták, hogy elébb Dictáturára menynyen ezen Válaszja Ő Felségének, az az, hogy annak írott Mását kaphassa, 's meg-olvashassa minden Tagja a' Gyűlésnek, minekelőtte a' Közönséges Gyűlésben hozzá lehessen ahoz szólani méltóképpen; tehát még az nap estve le dictáltatott az Ő Felsége' Resolutziója. Más napra, Gyűlés hirdettetett mind a' 2-dik mind az 1-ső Táblának különösen, a' minthogy öfzsze is vóltak gyűlve. A' 2-dik Tábla, abban egyezett meg a' Personálissal együtt, hogy elébb Circulusok tartódjanak, 's azután Közönséges-Gyűlések. Ezen meg-egyezés után Deputátusok mentek az első Táblához, kik a' határozást hírül vitték Néki, a' melyre Ő is reá állott, 's el öfzlottak az Ülések: az után pedig tsak hamar mind a' Dunamind a' Tisza-meljéki Vármegyék' Deputátusai különösen öfzsze-gyülekeztek, 's felvettek mind Ő Felsége' Resolutzióját, mind némely Törvénybe menendő tárgyakat is, milyenek: a' Kereskedés; a' Közönséges-tanítás; és a' halálos büntetés. Tegnap előtt és tegnap meg-egyezének a' Deputátusok bizonyos pontokbann, 's azért már ma mind a' 2-dik, mind az 1-ső Táblának Közönséges Ülései fognak tartatni, mind Ő

Felségének, mind a' Rendeknek is oly
telyes meg-elégedésekre, hogy (a' mint ki
ki előre könnyen láthatja) már holnap,
holnapután, 's a' következő napokon a'
hadi ajánlás' fel-olftásában fog az arra ki
nevezendő Deputátzió dolgozni."

*

*

*

P A E A N

Q U O D

SERENISSIMO REGIO HÆREDITARIO PRINCIPI.

ET

ARCHIDUCI AUSTRIÆ

C A R O L O .

PRO VICTORIIS

HOC ANNO DE GALLIS REPORTATIS

CECINIT

IOSEPHUS BARO BERNÁKOVITS

DE OLOVATZ

SUAE EXCELLENTIÆ ARCHIEPISCOPI

COLOCENSIS CAEREMONIARIUS.

A N N Ő 1796.

DIE SUÆ SERENITATIS ONOMASTICA

IV. NOVEMBRIS.

Carole magnanimi complex bene Nominis omen,

Quo nullam Gallo tristius ante fuit,

Per Quintos etenim prout candida lilia, per Te

Sic tricolora suo signa cruore rubent;

Macte animo Princeps felicibus edite fati!

Quem virtus annos jam tulit ante suos,

Candidus i, cernis nivea ut Victoria dextra

Praetendit castris laureaserta tuis?

Et jam sponsa fidem servat, thalamosque jugales,

Saepe procata atavos non nisi Diva tuos,

Scilicet eximiae Dea carpitur igne figurae

Caelestesque animas candidus ardor habet;

Visceribus Patriae poteras pulsare colubros,
 Herculeum in cunis poene imitatus opus;
 Turpius ejicitur, quam non admittitur hospes,
 Palma Tibi ejecto bellior hoste venit,
 Atque iterum impietas studio suffertur in altum,
 Ut per Te casu dein graviore ruat;
 Huc Ludovicè nigras si quid sapis inter arenas
 Aspice, namque tui sanguinis ultor adest,
 Cernis ut irriguo quamvis tibi flumine guttam
 Utque piet manes hostia multa tuos?
 Fertque orco gratas vespillo cadavera ut offas,
 Decolor hostili sanguine Maenus eat;
 Maene pater nitidis frustra conare fluentis
 Eluere exuvias Crimina dira tuas
 Sunt ignota erebo, stygiae et quae Janitor aulae
 Horreat, in terris nomine monstra carent
 Virginitas (minimum id) queritur polluta nefando
 Crimine, ibi raptas incola plorat opes,
 Hic (da verba dolor) Superum subit ara latrinam,
 Divum hic effigies, signa ibi trunca jacent,
 Eloquar infandum? rabido hic sub calce gemiscit,
 Qui latitat cereris sub nive Divus amor!
 Quid tibi grataris dixi impia turba triumphos?
 Criminibus tellus hiscit omniusta tuis,
 Mensuram implèsti, sine mox dabis improba poenas
 Jam conjuratis in tua damna Diis,
 Auguror, eveniunt, pernicibus advolat alis,
 Danubii ad rapidas fulminat ultor aquas
 Caroleus trepidos agitat Mars ense latrones,
 Alite per Campos pulverulentus equo,
 Sternitur atra cohors ultricis grandine cannae.
 Sternitur et gladiis Hussara turba tuis,
 Funeribus complet, modo quos vastaverat agros,
 Non sat diductis faucibus Orcus hiat,
 Caetera quaerit opem projectis turpiter armis
 Turba fugae, et fugiens vix bene tangit humum,
 Ad Maenum Aufriacas cumulat Victoria palmas,
 Urget et ex sacro signa profana solo,
 Spes tua nunc ubi dic Jurdanè vorata Viennam,
 Illa ubi Caesareae proxima praeda domus?
 Heu tulit Aufriacae vindex Victoria causae,
 Et cassam in rapidos jussit abire Notos!
 Quae libertatis portasti et Munera tecum,
 Naufraga per liquidas vinela feruntur aquas,

Carole dum licuit braccato malleæ franco,
 Quaecumque Aethereis Te vehit aura viis,
 Plaude Tibi in magno rursus rediſſive Nepote,
 Qui geminat lauris Nomina avita ſuis,
 Aſt Tu ſemideum ſanguis genereſe Parentum,
 Caroleum invicti nomen adeptus avi,
 Perge, alemanna tuis auguſta eſt terra triumphis,
 Nullaque ferme atavo palma legenda ſolo,
 Belgica ſed nunc Te paſſis miſeranda Capillis
 Invocat, in poenas libera facta ſuas,
 Illicet ad ſocios produc tua ſigna Britannos
 Atque Oſtendano Vincula deme mari,
 Sicque ubi de patrio pulſabis Limite monſtrum,
 Et Bhenus ripa liber utraque fluet,
 Strenuus averſo ſæva ingere vulnera Franco,
 Ultor et hoſtiles depopuleris agros,
 Dumque rapax meritis exercita bellua flagris,
 Te pacis flexo poplite poſcet opem,
 Tunc Te ſublimem titulos ſuper, atque Tropææ
 Auſtria primaevos percolet ante Duces,
 Et juvenem Heroem per Compita læta Viennæ
 Vectabit niveis Gloria ſemper equis.

* * *

Tudományos Jelentés.

Pápáról Rév-Komáromhoz hat mértföldre.

Egy új munkámmal ſzándékozzom rövid idő alatt kedves Magyar Hazámnak kedveskedni, — ily izím alatt: Kereſztyén Morál, vagy is Erkölſtudomány. Nem ſzükség, hogy a' Moráltudomány ſzükséges volta hoſſzas meg-mutogatásánál fogva akarak munkáſtáskámnak akár kedveſséget akár vevőket koldúlni: mivel ha ſzinte annak ſzükségességét magunk nem éreznénk is: a' kövek, — az idők — a' Valláſtalanság — 's a' Kereſztyén Vallás' veſzedelme, jó ideje, hogy ſerkentgetnek, moſt pedig, már éppen köteleznek 's kénſzerítnek bennünket, a' már eddig is el késett óltalomról való gondoskodásra. Tsak e' következendőket ítéltem hát ſzükségesnek jelenteni:

1.) Hogy ezen munkám' készítésében a' leg-próbáltabb hitelű hajó-pixiseket követtem, — azokat a' Tudósokat, a' kik a' Tudósok' tsillagi serege közt, mindenkor Napi vezérül szolgálhatnak.

2. Hogy Magyarúl írtam, — mind abbéli mentességül, hogy magyarúl mind szólni, mind írni inkább tudok, mint idegen nyelveken, — mind abbéli meggyőztetéséből, hogy mivel a' Magyarok, Tudományos oldalokról gondoltatva oly isolált állapotban vannak, hogy idegen nyelvekkel nints kinek szolgálhasanak: illő, hogy leg-alább Hazánkfiainak szolgáljunk; — mind pedig abbéli reménységből, hogy ezért bostánatot nyerhetek.

3.) Hogy ezen munkám, sem nem valami száraz Compendium, sem nem valami meg-lábolthatatlan tenger lefűz, hanem hogy mintegy 50 árkusnyira terjedvén, talán közép úton jártnak tartathatik.

4.) Hogy ez ugyan közelebbről az itt lévő Collégiumbéli Theologus és Filozofus Iffjakuak Kézikönyvök lefűz a' Praelectionokon való Vezérfonalúl: mindazáltal ezt, más, Igazságot keresők 's nyomozók is használhatják.

5.) Hogy egyfzersmind ez úgy van intézve, hogy ezzel a' Keresztyén Néptanítók is hasznosann élhessenek.

6.) Tóldalékúl mellé lefűz téve: a' Protestáns Iffjaknak írható Catechesisek, — 's ugyan a' Protestánsok' számára készíthető Énekes-Könyvek' Ideája.

Kérettetnek annakokáért a' T. T. Collector Urak, hogy buzgó Hazafi-szűretetekből, a' menyinyire rajtok áll, ezen igyekezetet elősegélleni, 's' az ezt meg-szerezni szándékozók' számát ide Pápára nékem Postán meg-írni ne terheltessenek. A' szokott Fáradságjutalom minden kétség kívül valamint most szívesen ajánlatik: úgy annak idejében bé is telyesítettik.

Nóv. 15-dikén 1796.

M Á R T O N .

a' Pápai Reformátum Collégiumban
Theológiát és Filozófiát tanító
Professor.